

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: *Mugabeho vládnutí v Zimbabwe jako recept na dlouhověkost režimu?*

Autorka práce: Marie Stojanová

Autor posudku: Radek Buben

Práce kolegyně Stojanové se věnuje tématu, jež je v komparativní politologii velmi častým námětem úvah a výzkumným problémem řady badatelských projektů, totiž okolnostem přežívání, resp. stability a trvalosti politických režimů, zvláště pak v těch částech světa, v nichž stabilita bývá nedlouhá. S ohledem na absenci stability české afrikanistiky, která je ve své subsaharské části prakticky neexistující, pak jde o volbu tématu, jež je ze své definice náročné. Pro empirickou část se v ČR obtížně shání zdroje, což ovšem nemůže sloužit jako snadná omluva.

Práce je napsána kultivovaným a akademicky adekvátním, byť místy drobně „dřevním“ jazykem. Její úvod pak ukazuje fakt, že autorka je ovlivněna stylem psaní mainstreamových prací v anglosaském prostředí.

Studie splňuje formální kritéria, a to zcela uspokojivým a profesionálním způsobem: rozbor literatury, vysvětlení metodologické pozice atd. Její rozsah je nadprůměrný, aniž by to bylo práci na škodu.

Teoretická část práce je výborně strukturována a je propojena s následující částí empirickou. V jejím úvodu jsou zasvěceně shrnuty základní kontury afrického vývoje a hlavně přístupy k jeho studiu. Lze jenom ocenit široký záběr autorky, ačkoli je zřejmé, že u každého z přístupů (teorie modernizace, teorie závislosti, výzkum státu či to, co není úplně dobře nazváno teorie politické volby, by se dala uvést celá řada dalších možných přístupů; práce je však už tak dlouhá).

Poté autorka zasvěceně pracuje s teoretickými přístupy k nedemokratické vládě. Její zařazení současného Zimbabwe mezi elektorální/volební autoritářství se mi jeví asi jako nejrozumnější kategorizace a jde patrně o závěr, který by vyvolal konsenzus v široké akademické obci.

Část empirická je založena jednak na solidním a zhuštěném výkladu politických dějin Jižní Rhodesie/Zimbabwe, jednak na analýze samotného nástupu Mugabeho k moci a fungování jeho režimu, a zejména na rozboru příčin přežití Mugabeho vlády po tak dlouhou dobu.

Posledně jmenovaná část je opět zasazena do teoretické debaty a jde rozhodně o nejlepší část práce. Autorka pracuje s nejnovějšími přístupy ke studiu takových typů vlády. Dokáže z nich vytvořit věrohodné vysvětlení dlouhověkosti režimu, skrze strategie, které tento používá. Autorka patrně neopomíjí žádnou důležitou studii na dané téma a v českém kontextu jde o celkem ojedinělé zvládnutí dané matérie.

M. Stojanovová ukazuje, že správně zvolené politické strategie patronáže, klientelismu, volební manipulace a vybudování vlastního selektorátu, umožňují režimu přežít i hluboké ekonomické krize či vzestup síly opozičních stran. Zimbabwský režim dokázal propojit pojetí národa, státu a strany v široké imaginaci tamního obyvatelstva. Propojení strany, státu a armády, doplněné o vybudování selektorátu pozemkovou reformou, nemluvě o možnosti oslabovat patronáží a manipulacemi sílu opozice, to jsou hlavní nástroje režimu.

Poté se M. Stojanovová opět vrací k empirickému narativu a analýze zimbabwského případu. V empirické části spatřuji jedinou, byť drobnou slabinu jejího textu, totiž fakt, že v těchto pasážích je text založen na nevelkém množství zdrojů, což je dáno primárně jejich nepřítomností v českých knihovnách. Samozřejmě je velkou otázkou, co se očekává od studenta magisterského studia ve smyslu krátkodobých výjezdů do zahraničních knihoven či nákupu často drahých knih.

Shrnutο: práce je velmi promyšleným, výborně strukturovaným textem, který zejména v teoretické části vychází z velkého množství přístupů, s nimiž autorka pracuje adekvátním a originálním způsobem.

S ohledem na výše uvedené navrhuji **výborně**.

Radek Buben